

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การประเมินผลโครงการชุมชนต้นแบบป้องกันวันโรค
ภาคประชาชนในตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวดารารวรรณ ปัญญาภู

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการชุมชนต้นแบบป้องกันวันโรคภาคประชาชนในตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการชุมชนต้นแบบป้องกันวันโรคภาคประชาชน ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative study) และการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative study) ประกอบกันกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยคณะกรรมการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบป้องกันวันโรคภาคประชาชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบป้องกันวันโรคภาคประชาชน จำนวน 15 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ผ่านกิจกรรมการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบป้องกันวันโรค จำนวน 300 คน และกลุ่มที่ไม่ผ่านกิจกรรมการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบป้องกันวันโรค จำนวน 300 คน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานร่วมกับการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาโดยการประเมินผลในด้านบริบท (Context) พบว่าสถานการณ์วันโรคกำลังเป็นภาวะฉุกเฉินคุกคามมนุษยชาติ จังหวัดเชียงใหม่มีผู้ป่วยวันโรคอัตราสูงที่สุดของประเทศ มีการแพร่ระบาดของเชื้ออย่างรวดเร็วผ่านระบบทางเดินหายใจ ในอัตรา 1 ต่อ 10 คน ซึ่งเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่ทำให้มีผู้เสียชีวิต และมีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และจากข้อมูล

ของเจ้าหน้าที่พบว่า ผู้ป่วยที่ตายแต่ละราย เข้าสู่ระบบการรักษาช้าเนื่องจากประชาชนไม่มีความรู้ในการคัดกรองและสังเกตอาการผิดปกติของตนเอง

ผลการประเมินในด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) พบว่าบุคลากรมีจำนวนพอเพียง มีการประสานการทำงานกันเป็นทีม มีเครือข่ายในการดูแลสุขภาพจากทั้งในและนอกชุมชนร่วมสนับสนุนการทำกิจกรรมการค้นหา คัดกรองผู้ป่วยและกลุ่มเสี่ยงในชุมชนอย่างต่อเนื่อง แต่ในด้านงบประมาณค่อนข้างน้อยยังไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินกิจกรรม ต้องแก้ปัญหาโดยอาศัยเงินจากส่วนอื่นเข้ามาเสริม และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ต้องยืมมาจากที่อื่น มีปัญหาอุปสรรคในการทำงานพอสมควร

ผลการประเมินในด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) พบว่าการบริหารจัดการภายในโครงการมีการวางแผนงานเป็นขั้นตอนมีกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน โดยทุกคนเป็นเจ้าของภาพ และมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่กันตามความถนัด มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำ ประชาชนทั่วไป ญาติและผู้ป่วย ให้ความร่วมมือดีมาก ประชาชนมีความตื่นตัว ห่วงใยสุขภาพของตนเอง และมีความรู้เรื่องวัณโรคมากขึ้น

ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินโครงการพบว่า การดำเนินโครงการมีความไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ และอุปกรณ์ตลอดจนปัญหาด้านเศรษฐกิจในชุมชน ประชาชนต้องทำมาหากินมาก บางชุมชนให้ความร่วมมือน้อย สภาพภูมิอากาศและช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การดำเนินโครงการยากขึ้น ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจของทีมงาน

ผลการประเมินในด้านผลผลิตของโครงการ (Product) พบว่าการดำเนินงานเป็นลักษณะเปิดกว้าง เน้นความเป็นธรรมในการเข้าถึงของทุกกลุ่มเป้าหมาย ให้ความสำคัญและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด และตัดสินใจ ร่วมกำหนดเป้าหมายการพัฒนาสุขภาพ ออกแบบกิจกรรมด้านสุขภาพของชุมชนและลงมือทำได้เอง เน้นการดำเนินงานไปที่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การปฏิบัติตนและสร้างความเข้าใจ ในการอยู่ร่วมกันกับผู้ป่วยวัณโรค เพื่อสร้างความตระหนักให้กับชุมชน ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรควัณโรคมากขึ้น เกิดความตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของตนเอง สามารถขยายผลของกระบวนการไปยังเครือข่ายอื่นๆ การดำเนินงาน เกิดประสิทธิผล แก่นนำได้รับการพัฒนาศักยภาพ มีการค้นหา และค้นพบผู้ป่วยได้เร็ว และส่งต่อเพื่อรับการรักษาทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องพึงพอใจกับการดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบป้องกันวัณโรคภาคประชาชน และเรียกร้องให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

Independent Study Title	The Evaluation of Civil Sector of Community Tuberculosis Project in Ontai Sub-district, Sankampaeng District, Chiang Mai Province
Author	Miss Darawan Punyaphu
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Associate Professor Pairat Trakarnsirinon

ABSTRACT

The study “The Evaluation of Civil Sectors of Community Tuberculosis Project in Ontai Sub-district, Sankampaeng District, Chiang Mai Province” aimed to evaluate the operation of the Civil Sectors of Community Tuberculosis Project in Ontai Sub-district, Sankampaeng District, Chiang Mai Province, based on CIPPA Model. The study employed both quantitative and qualitative methods. The samples used were 15 Civil Sectors of Community Tuberculosis Project committee, public sectors and health officials. Furthermore, the samples included 2 groups of the people in Ontai Sub-district, Sankampaeng District, Chiang Mai Province. The first group included 300 people who participated in the Civil Sectors of Community Tuberculosis Project, and the second group was another 300 people who did not participate in the Civil Sectors of Community Tuberculosis Project. The data collection methods were an interview and a questionnaire. The data analysis tools were mean, standard deviation, and content analysis (for qualitative data).

From the context analysis, it was found that Tuberculosis has been a threat for the humanities. Chiang Mai Province has the highest risk in Thailand as the disease transmitted via respiratory system at the ratio of 1 per 10 persons. This has been one of the causes of death and the problem seemed to get worse. According to the officials, the cause of the death was due to the lack of knowledge in screening and observing oneself.

According to the input evaluation, the data revealed that there were adequate personnel, team coordination, and networks in taking care of the people within and outside the communities in terms of continuing detecting and screening the patients and risk groups. However, there was an inadequate budget which was not sufficient to run the activities. Consequently, budgets from other sources were supplemented and equipment had to be borrowed which caused problems and obstacles in the operations.

From the process evaluation, it was found that the management of the Project had a clear and systematic planning and process which resulted in the same line of operations. In the operations, everyone got involved and the responsibilities were given according to the expertise, with the advice from the officials. The people in general, the patients and their relatives cooperated very well. The people were aware of how to take care of themselves and had more knowledge about Tuberculosis.

In terms of problems and obstacles in the operation of the Project, the data indicated that there was a discontinuity of the operation caused by the inadequate budget and equipment as well as economic problems in the community. Because people had to work hard, they did not cooperate well. In addition, the weather and the duration of the activities were the factors affecting the operation of the project. These problems demotivated the team.

From the product analysis, it was found that the operation of the Project was open and fair in terms of the access for all the target groups. The Project provided equal opportunities for the people to voice their opinions, participate in decision-making, identify objectives in health improvement, design the health activities for the community, and be self-sufficient. In addition, the operation of the Project focused on behavior changing, creating understanding in living with patients with Tuberculosis in order to raise the awareness and knowledge of the people about Tuberculosis, change the people's behaviors, and extend the results of the operation to other networks. Moreover, the leaders have effectively developed their potentials. That is, the screening and detecting the patients in order to be treated was done quicker. Finally, all sectors involved were satisfied with the operation of the public Civil Sectors of Community Tuberculosis Project and requested the continuity of the activities.